

Roland Holst heeft in menig opzicht kunnen doorzetten wat *Der Kinderen* in beginsel had gebracht. Hij heeft door het stichten van de afdeling der monumentale kunsten het beginsel der monumentale vormgeving ten aanzien der schilderij-kunst zuiver gesteld niet alleen, maar het rijke veld der kunsten buiten de schilderij-kunst en dat in de schilderklasse eenvoudig braak moest blijven, in beweging gebracht. Dat hij het verband tot de architectuur als essentieel voelde, kon organisatorisch daarbij slechts ten deele tot uiting komen, omdat de in hoofdzaak technische opleiding der architecten aan de Delftsche hoogeschool is gescheiden van de Rijks-Academie van beeldende kunsten, waardoor een harmonisch samengaan met de hoogste opleiding voor andere kunsten slechts aan het toeval is overgelaten. In ieder geval heeft zijn vurige en diep peilende geest het veel omvattende vraagstuk van een hersteld levensverband der kunsten groot gezien en een basis geschapen die het doel meer nabij heeft gebracht. Dat hij niet verder kon gaan, heeft zeker niet aan zijn geestdrift en aan de cultuurkracht van zijn idee gelegen. De plaats der architectuur in de maatschappij en de opleiding der architecten hangen zoozeer samen met de stroomingen in de maatschappij en de technische ontwikkeling van het leven, dat nog heel wat veranderingen noodig zullen zijn, eer de basis voor een harmonisch samengaan der bouwende en beeldende krachten zal zijn gelegd.

De Academie heeft aan het drietal *Allebé-Der Kinderen-Roland Holst* te danken, dat zij niet als elders een bolwerk van conservatisme, van een gecanoniseerde middelmaat is geworden. Den strijd tegen het academisme, zooals die in Frankrijk moest worden gevoerd, hebben wij niet gekend. Wel werden de idealen bestreden, maar die idealen waren een ferment van den tijd. Het was niet noodig in de academie te bestrijden de fatsoenlijke teekemeesters, de ontzielde braafheid terzijde van de diepere aandriften van het kunstleven.

Toen Roland Holst aftrad, kreeg Van Moerkerken de wake. En zoolang hij de wake had — waarin door de veelomstreden benoeming van Campendonck voor de monumentale afdeling geen verandering kwam — kon nog verwacht worden, dat de richting en het plan *Allebé-Der Kinderen-Roland Holst* voor de algemeene leiding eens weer zou worden opgevat. Die wake is in Januari van dit jaar geëindigd.

Het is geen onderschatting van de decoratieve verfijningen en technische kundigheden, van de afwezigheid van mode en den onmiskenbaren drang tot liefdevolle afwerking van het detail in het werk van den nieuw benoemden directeur W. van den Berg, indien men constateert, dat hiermede toch de periode *Allebé-Der Kinderen-Roland Holst* naar den geest in de algemeene leiding is afgesloten. Gezindheid, idee, achtergrond, program, ze zijn niet alleen veranderd maar tot aanzienlijke beperkingen teruggebracht, die ons doen bezinnen